T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2026/36
KARAR NO : 2026/198
KARAR TR : 13/04/2026

ÖZET: Davacının emekli sandığı sigortalısı olarak yaptığı çalışmasının sigorta başlangıcı olarak kabul edilmesi istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın İDARİ YARGI YERİNDE görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : E. Y.
Vekili : Av. Z. T.
Davalı : Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığı

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili müvekkilinin H. ili, Ş. İ. Jandarma Karakol Komutanlığı bünyesinde Geçici Köy Korucusu statüsünde görev yaptığı dönem içerisinde, 12/11/1998-18/06/1999 tarihleri arasında, fiili olarak vekil öğretmen olarak görevlendirildiği halde maaşını elden ve daha sonra sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfından yardım adı altında asgari ücret şeklinde aldığını, Sosyal Güvenlik Kurumuna bildirim yapılmadığını, bu çalışmanın sigortaya tabi hizmet süresinden sayılmadığını ileri sürerek, müvekkilinin vekil öğretmen olarak çalıştığı sürelerin hizmet süresinden sayılması hususunda davalı Sosyal Güvenlik Kurumuna yaptıkları başvuruya cevap verilmeyerek reddedilmesine ilişkin davalı kurum işlemin iptali istemiyle idari yargı yerinde dava açmıştır.

2. Davalı vekili cevap dilekçesinde, davanın görüm ve çözümünde adli yargının görevli olduğunu ileri sürerek, yargı yolu itirazında bulunmuştur.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. İdari Yargıda

3. **Ankara 6. İdare Mahkemesi 09/10/2025 tarih ve E.2025/526 sayılı kararı** ile, davanın görüm ve çözümünün idari yargının görevinde bulunduğu gerekçesiyle mahkemelerinin görevliliğine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"... 5510 sayılı Kanun'un Ek 15. maddesi, bu maddenin yürürlüğe girdiği 29.04.2017 tarih itibarıyla görevde bulunanlar ile bu tarihten itibaren güvenlik korucusu/geçici köy korucusu olarak görevlendirilen personelin sigortalı sayılması ve maluliyetine ilişkin düzenlemeler getirmekte olup, bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce geçici köy korucusu olarak görev yapanlar bakımından 5434 sayılı Kanun hükümlerinin uygulanacağı ve bunlarla ilgili olarak sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği görülmektedir.

Dosyanın incelenmesinden; davacının geçici köy korucusu olarak çalışmakta olduğu

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

dönemde, (12.11.1998-18.06.1999 tarihleri arasında) vekil öğretmen olarak çalıştığı sürelerin hizmet süresinden sayılması istemiyle l3/12/2025 tarihinde yapılan başvurunun zımnen reddi üzerine, anılan işlemin iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Uyuşmazlıkta, 5510 sayılı Kanun kapsamında olmayan davacının, 442 sayılı Köy Kanunu uyarınca geçici köy korucusu olarak atandığı dönemde vekil öğretmen olarak görevlendirilmesiyle ilgili hizmet süresine yönelik talebin reddinden kaynaklanan idari işlemin iptali istemine yönelik uyuşmazlığın görüm ve çözümünde, idari yargının görevli olduğu sonucuna varılmıştır. ..."

4. Davalı vekilinin olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması talebiyle başvurusu üzerine dilekçe, dava dosyası ile birlikte Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına gönderilmiştir.

B. Olumlu Görev Uyuşmazlığı Çıkarılmasına İlişkin Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı Talebi

5. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, uyuşmazlığın adli yargı yerinde görülmesi gerektiğinden bahisle, 2247 sayılı Kanun'un 10. maddesi uyarınca olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına karar vererek, dosyayı Uyuşmazlık Mahkemesine göndermiştir. Olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılmasına ilişkin talebin ilgili kısmı şu şekildedir:

"... Davacı tarafından, Şemdinli Kaymakamlığı bünyesinde Geçici Köy Korucusu (GKK) olarak görev yaptığı dönemde 12.11.1998 - Haziran 1999 tarihleri arasında vekil öğretmen olarak çalıştığı sürelerin hizmet süresinden sayılması istemiyle yapılan başvurunun zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davada, davalı idare tarafından yapılan görev itirazının mahkemece reddi üzerine, olumlu görev uyuşmazlığı çıkarılması istemi ile davalı idarece Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığına başvurulmuştur.

Bilindiği gibi, 6100 sayılı Hukuk Muhakemeleri Kanunu'nun 106. maddesinde;

" Tespit davası yoluyla, mahkemeden, bir hakkın veya hukuki ilişkinin varlığının ya da yokluğunun yahut bir belgenin sahte olup olmadığının belirlenmesi talep edilir. / Tespit davası açanın, kanunlarda belirtilen istisnai durumlar dışında, bu davayı açmakta hukuken korunmaya değer güncel bir yararı bulunmalıdır. / Maddi vakıalar, tek başlarına tespit davasının konusunu oluşturamaz." hükmüne yer verilmiştir.

Öte yandan, 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun 4. maddesinde; "Bu Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından; / a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar, /.... / sigortalı sayılırlar. / 86/9. maddesinde; "Aylık prim ve hizmet belgesi veya muhtasar ve prim hizmet beyannamesi işveren tarafından verilmeyen veya çalıştıkları Kurumca tespit edilemeyen sigortalılar, çalıştıklarını hizmetlerinin geçtiği yılın sonundan başlayarak beş yıl içerisinde iş mahkemesine başvurarak, alacakları ilâm ile ispatlayabilirlerse, bunların mahkeme kararında belirtilen aylık kazanç toplamları ile prim ödeme gün sayıları dikkate alınır. ek 15. maddesinde; "442 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince güvenlik korucusu olarak görevlendirilenler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır ve haklarında uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır. / Güvenlik korucusu olarak göreve başlayanlar ile görevleri sona erenlerin sigortalı işe giriş ve sigortalı işten ayrılış bildirgeleri, çalışmaya başladıkları tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili valiliklerce verilir. Bunların prime esas günlük kazançları bu Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırıdır. İlgili primlerin sigortalı ve işveren hissesinin tamamı valiliklerce ödenir. / ... / ... / ... / Bu maddenin yürürlük tarihinden önce görevi sona erenler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun kapsamında emekli, yaşlılık veya malûllük aylığı ya da 442 sayılı Kanunun mülga ek 16 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanun kapsamında aylık

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

bağlanmış olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz. / Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak bu maddede aksine hüküm bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Kurum yetkilidir.", 101. maddesinde; "Bu kanunda aksine hüküm bulunmayan hallerde, bu kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıklar İş Mahkemelerinde görülür." denilmiştir.

Diğer taraftan, 442 sayılı Köy Kanunu'nun 74. maddesinde; "... / Cumhurbaşkanınca tespit edilecek illerde; olağanüstü hal ilanını gerektiren sebeplere ve şiddet hareketlerine ait ciddi belirtilerin köyde veya çevrede ortaya çıkması veya her ne sebeple olursa olsun köylünün canına ve malına tecavüz hareketlerinin artması hallerinde, valinin teklifi ve İçişleri Bakanının onayı ile yeteri kadar güvenlik korucusu görevlendirilmesi kararlaştırılabilir. Bu şekilde görevlendirilecek güvenlik korucusu sayısı 40.000 kişiyi geçemez. Cumhurbaşkanı bu sayıyı yüzde elliye kadar artırmaya yetkilidir. Görevlendirmeyi gerektiren hallerin ortadan kalkması durumunda veya İdarî zaruret hallerinde görevlendirmeye ilişkin aynı usûl uygulanmak suretiyle güvenlik korucusu olarak yapılan görevlendirmelere son verilebilir. Güvenlik korucularından 55 yaşını dolduranların görevleriyle ilişikleri kesilir. / Güvenlik korucularının görev alanı, görevli oldukları köyün hudutları içinde kalan alandır. Gerektiğinde vali veya kaymakam onayı ile güvenlik korucularının görev alanları, geçici ve süresi belirli olarak köy hudutları dışına genişletilebilir ve görev yerleri değiştirilebilir. Güvenlik korucuları diğer bir ilin valisinin talebi üzerine, istihdam edildikleri ilin valisinin onayı ile geçici ve süresi belirli olarak iller arasında görevlendirilebilir. Bu durumda, güvenlik korucusunun harcırahı görevlendirildiği valilik tarafından ödenir. / Köy Korucuları ve Güvenlik Korucularının görevde bulundukları süre içinde yaralanmaları, engelli hâle gelmeleri veya ölümleri halinde "2330 sayılı Nakdi Tazminat ve Aylık Bağlanması Hakkında Kanun" hükümleri uygulanır. /...." hükmü yer almıştır.

Dava konusu uyuşmazlıkta; davacının, 1998 yılından itibaren yukarıda belirtilen mevzuat kapsamında GKK olarak çalıştığı, bu dönemde 12.11.1998 - 1999 tarihleri arasında vekil öğretmen olarak görev yaptığının tespiti istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmıştır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında 5510 sayılı Kanun kapsamında bulunan ve 6100 sayılı Kanun'un 106. maddesinde belirtilen tespit davası niteliğindeki uyuşmazlığı çözme görevinin adli yargı yerine ait olduğu kanaatine varılmıştır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 01.03.2021 tarihli ve 2020/728 Esas, 2021/103 Karar ve 01.04.2024 tarihli ve 2024/49 E., 2024/144 K. sayılı kararlarında da benzer hususlar vurgulanmıştır. ..."

6. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesine göre Danıştay Başsavcısının da yazılı düşüncesi istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCESİ

7. Danıştay Başsavcısı, 2247 sayılı Kanun'un 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği yolunda yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"442 sayılı Köy Kanununun 74. maddesi kapsamında "güvenlik korucusu" olarak istihdam edilenler, 29/04/2017 tarihinden sonraki dönemde 5510 sayılı Kanunun Ek 15. maddesine göre, 5510 sayılı Kanunun 4. maddesinin 1. fıkrasının a) bendi kapsamında sigortalı sayılmaktadır.

Uyuşmazlığın konusunu, 5510 sayılı Kanun'un Ek 15. maddesinden önceki dönemde, davacının H. İ. , Ş. İ. Jandarma Karakol Komutanlığı bünyesinde Geçici Köy Korucusu statüsünde görev yaptığı dönem içerisinde, 12/11/1998-18/06/1999 tarihleri

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

arasında, fiili olarak vekil öğretmen olarak görevlendirildiği halde dava dilekçesindeki ifadeyle maaşını elden ve daha sonra sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfından yardım adı altında asgari ücret aldığı halde, Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirim yapılmadığı, bu çalışmanın sigortaya tabi hizmet süresinden sayılmadığı ileri sürülerek, davacının vekil öğretmen olarak çalıştığı sürelerin hizmet süresinden sayılması hususunda davalı Sosyal Güvenlik Kurumu'na yaptığı başvurunun cevap verilmemek suretiyle reddine ilişkin işlem ve bu işlemin iptali istemi oluşturmaktadır.

Uyuşmazlığın, davacının güvenlik korucusu olarak görev yapıp yapmadığı, güvenlik korucusu olarak yapması durumunda, bu görevin 5510 sayılı Kanun'un Ek 15. maddesi öncesi ve/veya sonrası döneme ilişkin olarak tespit edilmesi isteminden kaynaklanmadığı; güvenlik korucusu olarak davacının görev yaptığı dönem içerisinde 12/11/1998-18/06/1999 tarihleri arasında fiilen vekil öğretmenlik görevi yaptığı ve farklı ad ve şekilde ücret ödendiği ancak sigortaya esas hizmet süresinden sayılmadığı ileri sürülerek bu hizmette geçen sürelerin hizmet süresinden sayılması isteminin zımnen reddedilmesinden doğduğu görülmektedir.

Bu durumda, davacının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86. maddesi ve olay tarihinde yürürlükte bulunan 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının f) bendi kapsamındaki döneme ilişkin vekil öğretmenlik hizmetinin hizmet süresinden sayılması isteminin reddedilmesine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümü idari yargı yerine ait bulunmaktadır.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, 2247 sayılı Kanunun 13. maddesi uyarınca yapılan başvurunun reddi gerektiği düşünülmektedir."

III. İLGİLİ HUKUK

A. Mevzuat

8. Anayasa'nın *"Yargı yolu"* başlıklı 125. maddesinin yedinci fıkrası şöyledir:

"İdare, kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlüdür."

9. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"Vekalet görevi ve aylık verilmesinin şartları"* başlıklı 86. maddesi şöyledir;

"(Değişik: 30/5/1974 – KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)

Memurların kanuni izin, geçici görev, disiplin cezası uygulaması veya görevden uzaklaştırma nedenleriyle işlerinden geçici olarak ayrılmaları halinde yerlerine kurum içinden veya diğer kurumlardan veya açıktan vekil atanabilir.

Bir görevin memurlar eliyle vekaleten yürütülmesi halinde aylıksız vekalet asıldır.

Ancak, ilkokul öğretmenliği (Yaz tatili hariç), tabiplik, diş tabipliği, eczacılık, köy ve beldelerdeki ebelik ve hemşirelik, mühendis ve mimarlık, veterinerlik, vaizlik, Kur'an kursu öğreticiliği, imam-hatiplik ve müezzin-kayyımlığa ait boş kadrolara Maliye Bakanlığının izni (mahallî idarelerde izin şartı aranmaz) ile, açıktan vekil atanabilir.

Aynı kurumdan (…) ayrılmalar dolayısiyle atanan vekil memurlara vekalet görevinin 3 aydan fazla devam eden süresi için, kurum dışından veya açıktan atananlarla kurum içinden ilkokul öğretmenliğine atanan öğretmenler ile veznedarlık görevine atananlara göreve başladıkları tarihten itibaren vekalet aylığı ödenir.

Bu Kanuna tabi kurumlarda çalışan veteriner hekim veya hayvan sağlık memurları, veteriner hekim veya hayvan sağlık memuru bulunmayan belediyelerin veterinerlik veya hayvan sağlık memurluğu hizmetlerini ifa etmek üzere bu hizmetlerle ilgili kadrolara vekalet aylığı verilmek suretiyle atanabilirler.

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

Yukarıda sayılan haller dışında, boş kadrolara ait görevler lüzum görüldüğü takdirde memurlara ücretsiz olarak vekaleten gördürülebilir.

Bu Kanuna tabi kurumlarda, mali, nakdi ve ayni sorumluluğu bulunan saymanlık kadrolarının boşalması halinde bu kadrolara işe başladıkları tarihten itibaren vekalet aylığı verilmek suretiyle memurlar arasından atama yapılabilir.

(Ek fıkra: 12/7/2013-6495/8 md.) Açıktan vekil olarak atananlara, bir yılda yirmi günü geçmemek üzere çalıştıkları her ay için iki gün yıllık izin verilir. Bu iznin kullanımında, bir sonraki yıla devredilme hâli dışında Devlet memurları için öngörülen hükümler uygulanır."

10. 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin 1. fıkrası şöyledir :

"1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

11. 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun *"Emekli Keseneğine Esas Tutulacak Aylık,Ücret ve Ödenekler"* başlıklı 5510 sayılı Kanun'un 106. maddesi ile mülga 15. maddesinin ilgili kısmı şöyledir:

" Emeklilik keseneği, aşağıda yazılı aylık ve ücret tutarları ile ödeneklerden alınır:

...

f) Açıktan tayin edilen vekillerin, kanunlarına göre, aldıkları vekillik aylık veya ücretleri tutarları;

Emeklilik hakkı tanınan vazifelerde önceden bulunanların vekil tayin edildikleri vazifelerin aylık veya ücretlerini geçmemek şartiyle müktesep hak dereceleri ve evvelki vazifelerde geçmiş müddet ile vekillik ettikleri vazifelerde geçecek müddetlere göre yükselme müdetlerini doldurdukça,bu kanun hükümleri dışında bir hak vermemek şartiyle bir üst derece aylık veya ücretleri tutarları;

..."

12. 5434 sayılı Kanun'un mülga 16. maddesinin 1. fıkrası şöyledir;

"Emeklilik kesenekleri kurumlarca aylık,ücret veya ödeneklerin bordrolarında gösterilir ve bunların hak sahiplerine ödenmesi sırasında kesilir."

13. 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu'nun *"sigortalı sayılanlar"* başlıklı 4. maddesinin birinci ve dördüncü fıkralarının ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 17/4/2008-5754/2 md.)
Kanunun kısa ve uzun vadeli sigorta kolları uygulaması bakımından,
a) Hizmet akdi ile bir veya birden fazla işveren tarafından çalıştırılanlar,
...

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

c) Kamu idarelerinde;

1) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) bendine tabi olmayanlardan, kadro ve pozisyonlarda sürekli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar,

2) Bu maddenin birinci fıkrasının (a) ve (b) bentlerine tabi olmayanlardan, sözleşmeli olarak çalışıp ilgili kanunlarında (a) bendi kapsamına girenler gibi sigortalı olması öngörülmemiş olanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 86 ncı maddesi uyarınca açıktan vekil atananlar,

sigortalı sayılırlar.

...

Birinci fıkranın (c) bendi gereği sigortalı sayılanlara ilişkin hükümler;

a) Kuruluş ve personel kanunları veya diğer kanunlar gereğince seçimle veya atama yoluyla kamu idarelerinde göreve gelenlerden; bu görevleri sebebiyle kendilerine ilgili kanunlarında Devlet memurları gibi emeklilik hakkı tanınmış olanlardan hizmet akdi ile çalışmayanlar,

b) Başbakan, Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, belediye başkanları, il encümeninin seçimle gelen üyeleri,

c) Birinci fıkranın (c) bendi kapsamında iken, bu kapsamdaki kişilerin kurduğu sendikalar ve konfederasyonları ile sendika şubelerinin başkanlıkları ve yönetim kurullarına seçilenlerden aylıksız izne ayrılanlar,

d) Harp okulları ile fakülte ve yüksek okullarda, Milli Savunma Bakanlığı hesabına okuyan veya kendi hesabına okumakta iken askerî öğrenci olanlar ile astsubay meslek yüksek okulları ve astsubay naspedilmek üzere temel askerlik eğitimine tâbi tutulan adaylar

...

hakkında da uygulanır."

14. 5510 sayılı Kanun'un Ek 15. maddesi şöyledir:

"(Ek: 17/4/2017-KHK-690/48 md.; Aynen kabul: 1/2/2018-7077/44 md.)

442 sayılı Kanunun 74 üncü maddesinin ikinci fıkrası gereğince güvenlik korucusu olarak görevlendirilenler, 4 üncü maddenin birinci fıkrasının (a) bendi kapsamında sigortalı sayılır ve haklarında uzun vadeli sigorta kolları ile genel sağlık sigortası hükümleri uygulanır.

Güvenlik korucusu olarak göreve başlayanlar ile görevleri sona erenlerin sigortalı işe giriş ve sigortalı işten ayrılış bildirgeleri, çalışmaya başladıkları tarihinden itibaren bir ay içinde ilgili valiliklerce verilir. Bunların prime esas günlük kazançları bu Kanunun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas günlük kazanç alt sınırıdır. İlgili primlerin sigortalı ve işveren hissesinin tamamı valiliklerce ödenir.

Güvenlik korucularının veya valiliğin talebi üzerine Kurumca yetkilendirilen sağlık hizmeti sunucularının sağlık kurullarınca usulüne uygun düzenlenecek raporlar ve dayanağı tıbbî belgelerin incelenmesi sonucu, çalışma gücünün en az %60'ını veya vazifelerini yapamayacak şekilde meslekte kazanma gücünü kaybettiği Kurum Sağlık Kurulunca tespit edilen güvenlik korucuları malûl sayılır.

Güvenlik korucusu olarak görev yapmakta iken 55 yaşını dolduranlardan en az 15 yıl bu görevde bulunmuş olanlara yaşlılık aylığı bağlanır. Bu fıkra kapsamında yaşlılık aylığı bağlanabilmesi için ayrıca terör suçlarından hüküm giymemiş olmak şarttır. Hüküm giymeden önce aylık bağlanmış olması halinde ise bağlanan aylık kesilir.

Bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla güvenlik korucusu olarak görevde bulunanların valiliklerin talebi üzerine güvenlik korucusu olarak geçen ve bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce uzun vadeli sigorta kollarına tabi olmadığı süreleri için müracaat tarihinde geçerli olan prime esas kazanç alt sınırı ve %32.5 oranı üzerinden hesaplanacak prim tutarları, tebliğ tarihinden itibaren bir ay içinde valiliklerce ödenir. Bu süre içinde sigorta primlerinin ödenmemesi halinde bu Kanunun 89 uncu maddesi

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

hükümleri uygulanarak primler tahsil olunur.

Bu maddenin yürürlük tarihinden önce görevi sona erenler ile bu maddenin yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanun kapsamında emekli, yaşlılık veya malûllük aylığı ya da 442 sayılı Kanunun mülga ek 16 ncı maddesi veya 2330 sayılı Kanun kapsamında aylık bağlanmış olanlar hakkında bu madde hükümleri uygulanmaz.

Bu madde kapsamındaki sigortalılarla ilgili olarak bu maddede aksine hüküm bulunmaması kaydıyla bu Kanunun ilgili hükümleri uygulanır. Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esasları tespit etmeye Kurum yetkilidir.

15. 5510 sayılı Kanun'un *"5434 sayılı Kanuna ilişkin geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 4. maddesinin ilgili fıkraları şöyledir:

" (Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanuna göre; aylık, tazminat, harp malûllüğü zammı, diğer ödemeler ve yardımlar ile 8/2/2006 tarihli ve 5454 sayılı Kanunun 1 inci maddesine göre ek ödeme verilmekte olanlara, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanunda kendileri için belirtilmiş olan şartları haiz oldukları müddetçe bunların ödenmesine devam olunur. Ancak, 5 ilâ 10 yıl arasında fiili hizmet süresi olan iştirakçilerden dolayı dul ve yetim aylığı almakta olanların, aylık ve diğer ödemeleri, bu Kanunun 32 nci, 34 üncü ve 37 nci maddelerindeki şartları haiz oldukları müddetçe devam edilir.

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçiliği sona erenlerden tahsis talebinde bulunacaklar ile bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre tahsis talebinde bulunanlardan işlemleri devam edenler hakkında, bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır.

...

Bu madde kapsamına girenlerin aylıklarının bağlanması, artırılması, azaltılması, kesilmesi, yeniden bağlanması, toptan ödemeleri, ilgi devamı, ihya ve borçlanmaları, diğer ödemeler ve yardımlar ile emeklilik ikramiyeleri hakkında bu Kanunla yürürlükten kaldırılan hükümleri de dahil 5434 sayılı Kanun hükümlerine göre işlem yapılır ve bu maddenin uygulanmasında mülga 2829 sayılı Kanun hükümleri ayrıca dikkate alınır. (Ek cümle: 16/6/2010-5997/10 md.) (Değişik cümle:9/1/2025-7538/13 md.) Ancak, bu Kanunun 4 üncü maddesinin dördüncü fıkrasının (d), (e) ve (f) bentlerinde belirtilenlerden öğrenci olanların sigortalı sayılmaları, yetim aylıklarının bağlanmamasını veya bağlanan yetim aylıklarının kesilmesini gerektirmez. (Ek cümleler:9/1/2025-7538/13 md.) Bu madde kapsamında aylık alan ya da hükmün yürürlüğe girdiği tarihten sonra aylığa hak kazanacak erkek çocuklar için 5434 sayılı Kanunun mülga 74 üncü maddesinin altıncı fıkrası hükümleri uygulanmaz. Bu fıkranın ikinci ve üçüncü cümlesi hükümleri bu Kanunun geçici 18 inci maddesi kapsamındaki yetimler hakkında da ilgisine göre uygulanır.

...

Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce iştirakçi olup, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla bu Kanunun 4 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendi kapsamına alınanların kesenek ve karşılıkları, fiili hizmet zammı ve itibari hizmet süresi karşılıkları ile %100 artış farkları hakkında 5434 sayılı Kanunun bu Kanunun yürürlüğe girmeden önceki hükümleri uyarınca işlem yapılır. (Değişik ikinci cümle: 31/7/2008-5797/3 md.) Geçici 12 nci maddenin ikinci fıkrası uyarınca kamu idarelerinin sağlık hizmetlerinin sağlanmasına ilişkin görevlerinin Kurum tarafından devralındığı tarihten itibaren, kamu idarelerince bu kapsamdaki sigortalılar için her ay emekli keseneklerine esas aylıklarının %12'si oranında ayrıca genel sağlık sigortası primi ödenir. Bunlar için Kanunun 81 inci maddesinin (h) fıkrası uyarınca ödenecek ek karşılıkların hesabında, genel sağlık sigortası primi tutarları dikkate alınmaz.

..."

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

16. 5510 sayılı Kanun'un *"506, 1479, 5434, 2925, 2926 sayılı kanunlara ilişkin ortak geçiş hükümleri"* başlıklı geçici 7. maddesinin 1. fıkrası şöyledir:

> *"(Değişik: 17/4/2008-5754/68 md.)*
> *Bu Kanunun yürürlük tarihine kadar 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı, 2/9/1971 tarihli ve 1479 sayılı, 17/10/1983 tarihli ve 2925 sayılı, bu Kanunla mülga 17/10/1983 tarihli ve 2926 sayılı, 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Kanunlar ile 17/7/1964 tarihli ve 506 sayılı Kanun'un geçici 20 nci maddesine göre sandıklara tabi sigortalılık başlangıçları ile hizmet süreleri, fiilî hizmet süresi zammı, itibarî hizmet süreleri, borçlandırılan ve ihya edilen süreler ve sigortalılık süreleri tabi oldukları kanun hükümlerine göre değerlendirilir."*

B. Yüksek Yargı Kararı

17. 5510 sayılı Kanun'un 101. maddesinin iptali istemiyle açılan davada verilen Anayasa Mahkemesinin 22/12/2011 tarihli ve E.2010/65, K.2011/169 sayılı kararında, özetle; 5510 sayılı Kanun'a 5754 sayılı Kanun ile eklenen geçici 4. maddenin yürürlüğe girmesinden önce 5434 sayılı Kanun kapsamında bulunan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği belirtilmiş, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra Kanun hükümlerinin uygulanmasıyla ilgili ortaya çıkan uyuşmazlıkların çözümünde iş mahkemelerinin görevlendirilmesinde Anayasaya aykırılık görülmemiştir.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

18. Uyuşmazlık Mahkemesinin Rıdvan GÜLEÇ'in Başkanlığında, Üyeler Eyüp SARICALAR, Bayram ŞEN, Döndü Deniz BİLİR, Mahmut BALLI, Bilal ÇALIŞKAN ve Yüksel NAVDAR'ın katılımlarıyla yapılan 13/04/2026 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi gereğince yapılan incelemeye göre, davalı vekilinin anılan Kanun'un 10/2. maddesinde öngörülen yönteme uygun olarak yaptığı görev itirazının reddedilmesi ve 12/1. maddede belirtilen süre içinde başvuruda bulunması üzerine Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısınca 10. maddede öngörülen biçimde olumlu görev uyuşmazlığı çıkarıldığı ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliğiyle karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

19. Raportör-Hâkim Gülay DOĞAN'ın, davanın çözümünde idari yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ'nin davada adli yargının, Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın ise davada idari yargının görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

20. Dava, 5510 sayılı Kanun'un Ek 15. maddesinden önceki dönemde, davacının H. İ. , Ş. İ. Jandarma Karakol Komutanlığı bünyesinde Geçici Köy Korucusu statüsünde görev yaptığı dönem içerisinde, 12/11/1998-18/06/1999 tarihleri arasında, fiili olarak vekil öğretmen olarak görevlendirildiği halde maaşını elden ve daha sonra sosyal yardımlaşma ve dayanışma vakfından yardım adı altında asgari ücret şeklinde aldığı, Sosyal Güvenlik Kurumu'na bildirim yapılmadığı, bu çalışmanın sigortaya tabi hizmet süresinden sayılmadığı

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

ileri sürülerek, davacının vekil öğretmen olarak çalıştığı sürelerin hizmet süresinden sayılması hususunda davalı Sosyal Güvenlik Kurumu'na yapılan başvuruya cevap verilmemek suretiyle zımnen reddine ilişkin işlemin iptali istemiyle açılmıştır.

21. 5510 sayılı Kanun'la 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanun'u, 1479 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanun'u, 2925 sayılı Tarım İşçileri Sosyal Sigortalar Kanun'u, 2926 sayılı Tarımda Kendi Adına ve Hesabına Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kanun'u ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanun'u kapsamında bulunanlar, geçici maddelerle korunan haklar dışında, sosyal güvenlik ve sağlık hizmetleri yönünden yeni bir sisteme bağlı tutulmuş ve 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğünden sonra göreve başlayanlar yönünden, prim esasına dayalı sigorta sistemine geçilmiştir. Bu sistemle, devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, hizmet akdine göre ücretle çalışanlar, tarım işlerinde ücretle çalışanlar, kendi hesabına çalışanlar ve tarımda kendi hesabına çalışanları kapsayan beş farklı emeklilik rejimi, aktüeryal olarak hak ve yükümlülükler yönünden tek bir sosyal güvenlik sistemi altında toplanmıştır.

22. Yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerinin ve Anayasa Mahkemesi kararının birlikte değerlendirilmesinden, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmakta olanlar, daha önce olduğu üzere 5434 sayılı Kanun hükümlerine tabi olacakları gibi bunların emeklilikleri bakımından da aynı Kanun hükümlerinin uygulanmasına devam edileceği ancak bu Kanun'un yürürlüğe girmesinden sonra memur ve diğer kamu görevlisi olarak çalışmaya başlayanların ise 5510 sayılı Kanun'un 4/c maddesi uyarınca, bu Kanun hükümlerine tabi sigortalı sayılacağı ve haklarında 5434 sayılı Kanun'un değil 5510 sayılı Kanun'un öngördüğü kural ve esasların uygulanacağı dolayısıyla ihtilafların da adli yargı yerinde çözümleneceği, ancak yukarıda açıklandığı üzere 5754 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce statüde bulanan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile ilgili sosyal güvenlik mevzuatının uygulanmasından doğan idari işlem ve idari eylem niteliğindeki uyuşmazlıklarda idari yargının görevinin devam edeceği açıktır.

23. Somut olayda uyuşmazlığın, davacının güvenlik korucusu olarak görev yapıp yapmadığı, güvenlik korucusu olarak yapması durumunda, bu görevin 5510 sayılı Kanun'un Ek 15. maddesi öncesi veya sonrası döneme ilişkin olarak tespit edilmesi isteminden kaynaklanmadığı; davacının güvenlik korucusu olarak görev yaptığı dönem içerisinde 12/11/1998-18/06/1999 tarihleri arasında fiilen vekil öğretmenlik görevi yaptığı ve farklı şekilde ücret ödendiği ancak sigortaya esas hizmet süresinden sayılmadığı ileri sürülerek, bu hizmette geçen sürelerin hizmet süresinden sayılması isteminin zımnen reddine ilişkin davalı kurum işleminden kaynaklandığı, işlemin dayanağının da; yukarıda sözü edilen mevzuat hükümlerine göre, vekil öğretmen olarak atananların 5434 sayılı Kanun'la ilişkilendirilecekleri ve bunlardan tam emekli keseneği alınacağına ilişkin düzenlemeler gereğince 5434 sayılı Kanun olduğu anlaşılmaktadır.

24. Bu durumda, yukarıda yer verilen Kanun hükümleri ve Anayasa Mahkemesi kararı nazara alındığında, 5510 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinden önce iştirakçi sıfatıyla çalışmakta olan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile emekli sıfatıyla 5434 sayılı Kanun'a göre emekli, dul ve yetim aylığı almakta olanlar ve ayrıca memurlar ve diğer kamu görevlilerinden ileride emekliliğe hak kazanacaklar yönünden Sosyal Güvenlik Kurumunca tesis edilen işlem ve yapacağı muamelelerin *"idari işlem"* ve *"idari eylem"* niteliğini korumaya devam edeceği, dolayısıyla davacının 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun 86. maddesi ve olay tarihinde yürürlükte bulunan 5434 sayılı Emekli Sandığı Kanunu'nun 15. maddesinin 1. fıkrasının f) bendi kapsamındaki döneme ilişkin vekil öğretmenlik hizmetinin

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin

hizmet süresinden sayılması isteminin zımnen reddine ilişkin davalı kurum işlemi 5434 sayılı Kanun kapsamında gerçekleştirildiğinden, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunduğundan, davanın görüm ve çözümünün de idari yargı yerine ait olduğu sonucuna varılmıştır.

25. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının başvurusunun reddi gerekmiştir.

VI. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde İDARİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının BAŞVURUSUNUN REDDİNE ,

13/04/2026 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye
Rıdvan	Eyüp	Bayram	Döndü Deniz
GÜLEÇ	SARICALAR	ŞEN	BİLİR

Üye	Üye	Üye
Mahmut	Bilal	Yüksel
BALLI	ÇALIŞKAN	NAVDAR

UYAP Bilişim Sistemindeki bu dokümana http://vatandas.uyap.gov.tr adresinden Zy//MNp - ax7j6/D - ewMlfFL - LtHQJQ= ile erişebilirsin